
BREXİT GÖRÜŞMELERİ İNGİLTERE'DEKİ SİYASİ SIKINTILARIN GÖLGESİNDE BAŞLIYOR

-

19.06.2017

BBC Türkçe (19 Haziran 2017)

İngiltere'nin Avrupa Birliği (AB) üyeliğinden ayrılmasıyla (Brexit) ilgili görüşmeler bugün Brüksel'de başlıyor.

Mart 2019'da tamamlanması öngörülen görüşmelerde taraflar bir dizi zorlu konu üzerinde uzlaşma yolu arayacaklar.

İngiltere, 29 Mart 2017'de AB'ye yazdığı mektupla üyelikten ayrılmayı düzenleyen 50'nci maddeyi işletmeye başladı. Bu da, anlaşma olsun olmasın İngiltere'nin 29 Mart 2019'da AB üyeliğinden ayrılacağı anlamına geliyor.

Bu da Brexit müzakerelerini bir bakıma zamana karşı yarışa dönüştürüyor.

Bugün, süreci başlatacak olan görüşmede İngiltere'yi Brexit Bakanı David Davis, AB'yi de Başmüzakereci Fransız Michel Barnier temsil edecek.

AB, sürecin ana hatlarını belirlemiş ve kırmızı çizgilerini çekmiş olsa da, İngiltere masaya siyaseten oldukça sıkıntılı bir dönemde oturuyor.

May'in eli rahat değil

Bu sıkıntıların başında Haziran ayı başında yapılan seçimlerden bu yana henüz yeni hükümet kurulamamış olması geliyor.

İngiltere Başbakanı Theresa May, AB'den çıkış için varılacak olası bir anlaşmanın parlamentoya sunulması durumunda sandalye sayısını artırarak, bu oylamada elini rahatlatmak amacıyla, erken seçim çağrısı yapmıştı.

Ancak birçoklarına göre 'siyasi bir kumar' olan bu erken seçimde, May'in önderliğindeki Muhafazakarlar parlamentoda çoğunluğu kaybetti.

Ayrıca ana muhalefetteki İşçi Partisi de hem oy oranını hem de sandalye sayısını artırmayı başardı.

May, Kuzey İrlanda'daki Demokratik Birlik Partisi'nin (DUP) desteği ile bir hükümet kuracaklarını açıklamıştı. Ancak yeni hükümet üzerinde nihai anlaşma henüz sağlanmış değil.

Hükümet kurma çalışmaları devam ederken, İngiltere'nin başkenti Londra'da bulunan 24 katlı bir binada onlarca kişinin hayatını kaybettiği yangın ve sonrasında doğan tepkiler de May'i zor durumda bırakan bir diğer gelişme.

Londra'nın en lüks semtlerinden birinde yoksulların yaşadığı bu sosyal konutta yaşanan yangının ardından hükümetin ilgisiz davrandığı ve mağdurlara yardım etmekte geç kaldığı gerekçesiyle duyulan öfke sokağa taşı ve May'e istifa çağrıları yapılmaya başlandı.

Yalnızca yangında mağdur olanlar ve muhalefet değil, muhafazakarlara yakınlığıyla bilinen bazı siyasi uzmanlar ve yayın organları da May'le yola devam edilmesinin Muhafazakar Parti'ye zarar vereceğini söylüyor.

Yine de taraflar, geçen hafta içerisinde yaptıkları ortak açıklamayla, görüşmeleri başlatmayı ertelememe ve planlandığı şekilde devam etmeye karar verdiklerini söyledi.

Independent'ta geçen hafta içerisinde yayınlanan bir haberde, AB'nin müzakerelerin açılışıyla ilgili pozisyon belgesinin Londra'ya ulaşmasına karşın, İngiltere'nin henüz kendi belgesini göndermediği belirtildi.

Müzakereler üç aşamada yapılacak

AB, Brexit müzakerelerinin sırayla ve üç aşamada yapılmasını planlıyor. AB bu üç aşamayı 'geri çekilme, ilişkilerin geleceği ve geçiş dönemi' olarak tanımlıyor.

İngiltere hükümete ise bu süreçlerin en azından ilk ikisinin paralel ilerleyebileceğini savunuyor.

Avrupa Komisyonu geçen hafta içerisinde yaptığı açıklamada, 'Müzakerelere sıralı yaklaşımımız çerçevesinde, görüşmelerin siyasi düzeydeki açılışı vatandaş hakları, mali anlaşma ve Kuzey İrlanda sınırı ile diğer sınır konularına odaklanacak' dedi.

İngiliz Brexit Bakanlığı Sözcüsü ise müzakerelere yaklaşımlarının 'çok net' olduğunu belirterek, '50'nci madde için yazdığımız mektupta da belirttiğimiz üzere geri çekilme anlaşması ile ilişkilerin geleceğine dair düzenleme üzerinde mutlaka eşzamanlı bir anlaşmaya varılmalıdır * Geri çekilme sürecinin ilişkilerin geleceği hesaba katılmadan tamamlanamayacağına inanıyoruz' diye konuştu.

Birinci Aşama - Geri Çekilme

Pazartesi günkü görüşmeyle birlikte bu aşamanın da başlatılması öngörülüyor. Bu aşamada birbirinden zorlu konular ele alınacak.

AB üyeliğinden ayrılmanın 50'inci maddede öngörülen iki yıllık süre içerisinde tamamlanması için bu aşamanın da altı ay sürmesi ve Aralık 2017'de tamamlanmış olması amaçlanıyor.

Bu aşamada en zorlu üç temel konunun da ele alınması ve sonuca ulaştırılması planlanıyor:

İngiltere'nin AB'den çıkışının mali boyutu

AB'de yaşayan İngiliz, İngiltere'de yaşayan AB vatandaşlarının durumu

İrlanda Cumhuriyeti ile Kuzey İrlanda'yı yakından ilgilendiren yeni sınır düzenlemeleri

'Boşanma faturası' olarak da adlandırılan İngiltere'nin AB'den çıkışının mali boyutu ile ilgili şu ana

kadar ortaya farklı rakamlar atıldı.

AB, ilk etapta bu faturanın 60 milyar euro civarında olacağını söyledi. Ancak son olarak adının açıklanmaması kaydıyla AFP'ye konuşan bir AB yetkilisi, bunun 100 milyar euroya kadar çıkabileceğini belirtti.

Ancak, AB'nin de İngiltere'ye yönelik mali taahhütleri, yapacağı ödemeler ve ortak varlıklarda gidilecek mahsuplaşma sonucu bu maliyetin düşmesi bekleniyor.

İkinci konu, yani AB'de yaşayan İngiltere ve İngiltere'de yaşayan AB vatandaşlarının Brexit sonrası statüleri ve hakları konusu, yaklaşık 4 milyon kişiyi ilgilendiriyor.

AB, mevcut statünün kazanılmış hak olduğunu ve devam etmesi gerektiğini savunuyor.

İngiltere Başbakanı May ise bu konuyla ilgili olarak daha önceki açıklamalarında 'cömert bir teklif' sunacaklarını ve 'karşılıklılık ilkesinin' temel alınacağını söylemişti. Bir başka deyişle, May, herhangi bir taahhütte bulunmadan önce AB'nin birlik içinde yaşayan İngiltere vatandaşları için yapacağı teklifi görmek ve buna göre harekete geçmek istediğinin sinyallerini vermişti.

May, AB'den gelen göçü kontrol altına alacak şekilde Ortak Pazar ve Gümrük Birliği'nden çıkılmasını öngören 'sert çıkış' (hard Brexit) stratejisi benimseyeceklerini açıklamıştı.

Üçüncü konu da sınır düzenlemeleri... Seçim öncesinde diğer iki konuya kıyasla nispeten daha az zorlu geçmesi beklenen bu mesele de artık DUP'nin yeni hükümetin kurulmasında önemli rol oynayacak olmasından dolayı daha sıkıntılı bir hal aldı.

Hem AB hem de İngiliz hükümeti, Kuzey İrlanda ile İrlanda arasında sınırın yeniden çekilmesi ve pasaport kontrolü gibi düzenlemelerin sıkılaştırılmasını istemediklerini söylemişti.

Ancak Brexit'in güçlü destekçilerinden biri olan DUP, Kuzey İrlanda'ya herhangi bir 'özel statü' verilmesine karşı çıkıyor.

İkinci Aşama - İlişkilerin Geleceği

Birçokları tarafından müzakerelerin en zorlu aşaması olması bekleniyor. Her ne kadar görüşmelerin AB'nin istediği gibi sıralı mı, yoksa İngiltere'nin dediği gibi paralel mi olacağı henüz netleşmemiş olsa da, bu aşama için öngörülen sürecin Ocak 2018'de başlaması ve Haziran 2018'de tamamlanması yönünde.

AB Konseyi Başkanı Donald Tusk, görüşmelerin 'zorlu, karmaşık ve zaman zaman çekişmeli' geçeceğini söylüyor.

Ancak her iki taraf da görüşmelerin 'yapıcı' olacağını belirterek, ileriye dönük bir ticaret anlaşmasının da müzakere edilmesini umduklarını ifade ediyor.

Başbakan May, Brexit müzakereleri kapsamında kapsamlı bir serbest ticaret anlaşmasının da görüşülmesini istiyor.

Bununla birlikte AB'nin bu konuda bazı kaygıları bulunuyor. Bunların en başında da İngiltere'nin serbest ticaret anlaşmasıyla ortak pazara erişiminin olması geliyor.

AB, İngiltere'nin üye olmadan ortak pazara ulaşmasıyla birlikte devlet teşvikleri vererek kendi

şirketlerinin rekabet gücünü artırmak, AB'nin çevre ve istihdam standartlarına uymamak ve kendisini bir vergi cenneti olarak konumlandırmak gibi adımlar atmasından endişe ediyor.

İlişkilerin geleceğinde önemli olan bir diğerkonu da İngiltere finans sektörünün Brexit sonrası durumu. Halihazırda bir dizi önemli banka, Brexit sonrası AB vatandaşlarının çalışma haklarının ortadan kaldırılması durumunda operasyonlarını başka yerlere taşımak zorunda kalacağı uyarısı yaptı.

Çalışma izni hakkının ortadan kaldırılmasının İngiltere'nin finansal sektörüne 38 milyar euro maliyet, Hazine'ye 10 milyar euro kayıp ve 75 bin de istihdam kaybı yaratacağı hesaplanıyor.

Üçüncü Aşama - Geçiş Dönemi

Takvim açısından en uzun ve teknik detaylar nedeniyle en karmaşık olması beklenen bu süreç, bir bakıma en esnek zaman dilimine de sahip.

AB, Ekim ya da Kasım 2018 gibi ilk aşamadaki zorlu konular üzerinde bir anlaşmaya varılmasını, böylece hem Avrupa Parlamentosu hem de İngiltere Parlamentosu tarafından onaylanması için yeterli zamana sahip olmayı umuyor.

AB'nin hazırladığı taslak müzakere çerçevesinde, 'geçiş dönemi anlaşmalarının' Mart 2019'da olması beklenen üyelikten ayrılma tarihi ile serbest ticaret anlaşmasının sonuçlandırılması arasında tamamlanabileceğı öngörülüyor.

AB ayrıca, geçiş döneminde İngiltere'nin bütçe katkıları ve yargı denetimi gibi alanlardaki Birlik düzenlemelerine uyum göstermesini de istiyor.

Geçiş döneminde İngiltere'nin yaptığı düzenlemeleri Avrupa Adalet Divanı başta olmak üzere AB yargı kurumlarına sunması da gündeme gelebilir.

Başbakan May ise sürecin daha hızlı ilerlemesi amacıyla Avrupa mahkemelerinin rolüyle ilgili 'erken aşamalarda bir anlaşmaya' varılması gerektiğini söylüyor.

<http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-40322897>

Kaynak/Source: